СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Румен Христов Янков – член на научно жури за оценяване на дисертационния труд на доц. д-р Спас Ангелов Ташев за придобиване на научна степен "доктор на науките" в професионално направление 2.2. История и археология

1. **Общо впечатление и оценка на дисертационния труд.** Кандидатът доц. д-р Спас Ташев е представил дисертационен труд „Българските общности в Албания и Косово – обществено-политически процеси и демографски последици (1913 – 2023 г.)“. Дисертационният труд се състои от увод, основно изложение в три глави, заключение, извори, списък на съкращенията и приложения. Общият обем е от 265 стр. Темата е посветена на историческите български общности на територията на две страни от Западните Балкани. Българските общности в Албания и Косово са в сърцевината на геополитическия сблъсък с преките ни западни съседи. Авторът не завоалира проблема зад някаква стерилна научност, а пряко и със солидна аргументация се противопоставя на опитите за отричане на българския им характер. В този труд научната доказателственост е органически свързана с изключително чувствителни теми в българското общество и политика. Хронологичният обхват на изследването е обоснован. Актуалността се подсилва в настоящата ситуация по присъединяването на Албания и Северна Македония към ЕС, от законодателните промени относно българското малцинство в Албания и последните преброявания на населението, проведени в Албания и Косово. Дисертационният труд се опира на обширна документална и литературна база – непубликувани досега материали от Централния държавен архив, от личния архив на автора, публикации в периодични издания, монографии, статии и др., вкл. на албански, руски, английски, турски и др. езици. Изложението има логическа последователност, ясно структуриране и издържан научен стил. Водеща е историко-демографската методика, допълнена от статистико-демографски и др. методи. Присъствието на повече и по-детайлни картни материали, щеше да е от полза на читателя при осмислянето на изобилния фактически материал, най-вече при очертаването на ареалите и при представянето на някои демографски показатели.

2. **Значимост и убедителност на получените резултати. Научни приноси.** Автосправката за научните приноси е коректна. Доц. д-р Спас Ташев е представил завършено и задълбочено изследване. Изводите са категорични и научно доказани. Представената работа разширява познанието за българските общности в Албания и

Косово, особено в развитието им след Втората световна война. Анализирани са актуални данни за протичащите демографски процеси. Разгледани са последиците от тяхната географска, социална и стопанска периферност. Дисертационният труд има методологически принос като интердисциплинарно изследване на българските общности в страни, в които дълго време етническата им идентичност е отричана. Очертани са проблемите пред нейното самосъхранение, както в миналото, така и в съвременната обществено-политическа обстановка. Авторът е проучил и интерпретирал в изследването документи, архивни и статистически материали с различен произход, които досега не са били в научен оборот. Към научно-приложните приноси отнасям предложения алгоритъм за установяване на българския произход на кандидатите за българско гражданство. Значението на изследването в практически аспект може да бъде много по-голямо, ако потенциала на научната аргументация се вземе предвид при разработването на политики и дипломатически действия за отстояване на българските интереси.

3. Оценка на качеството на научните трудове, отразяващи изследванията по дисертацията. По темата на дисертацията кандидатът е представил монография и шест статии, които не повтарят тези за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“. Части от изследването са презентирани на научни форуми. Забелязани са седем цитирания на три от публикациите. Оценявам положително качеството на публикациите, отразяващи работата по дисертационния труд.

4. Заключение. При разработването на дисертационния труд „Българските общности в Албания и Косово – обществено-политически процеси и демографски последици (1913 – 2023 г.)“ доц. д-р Спас Ташев е постигнал реални научни приноси с голяма стойност за българската наука и общество. Представените по процедурата научни публикации са оригинални авторски трудове. Гореизложеното становище, както и съответствието на кандидатурата на нормативните изисквания ми дават основание да подкрепя присъждането на научната степен „доктор на науките“ на доц. д-р Спас Ангелов Ташев, за което убедено ще гласувам „За“.

32e81599-e46d-46bb-80b1-705188629528
Digitally signed by 32e81599-e46d-46bb-80b1-705188629528
Date: 2024.12.15 20:53:26 +02'00'

Дата: 16.12.2024 г.

Изготвил становището:
проф. д-р Румен Янков, ВТУ